

Retningslinje – ungdomsstraff med domstolfastsatte oppholds- og kontaktrestriksjoner (med eller uten elektronisk kontroll)

[Sist revidert](#): 01.09.2024

Godkjent av: FAG avdelingsdirektør

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Idømt kontaktforbud etter straffeloven § 57	3
2.1	Innledning	3
2.2	På dømmelse og iverksetting.....	3
2.3	Forholdet til ungdomsplanen.....	3
2.4	Gjennomføringen – ansvarsfordelingen mellom påtalemyndigheten og konfliktrådet	4
2.5	Håndtering av brudd	4
3	Ungdomsstraff med oppholds- og kontaktforbud med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde ledd.....	4
3.1	Innledning	4
3.2	Innledende fase – før idømmelse	5
3.2.1	Undersøkelser og vurderinger før innstilling sendes til kriminalomsorgen	5
3.2.2	Innstillingen.....	6
3.3	Gjennomføringen – etter idømmelse	6
3.3.1	Pålenking og igangsetting av den elektroniske kontrollen.....	6
3.3.2	Konfliktrådets ansvar under gjennomføringen av elektronisk kontroll	6
3.3.3	Endring av ungdomsplanen og eventuelle innskjerpingvilkår	7
3.3.4	Tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmen.....	8
3.4	Brudd på restriksjoner ilagt av retten	8
3.5	Lemping eller opphør av restriksjoner og avslutning av elektronisk kontroll.....	9
3.6	Behandling av personopplysninger.....	9

3.6.1	Rettslige rammer	9
3.6.2	Behandlingen av personopplysninger ved elektronisk kontroll	9
4	Versjonslogg av dette dokumentet	10

1 Innledning

Det er to hjemler for at en ungdom på ungdomsstraff kan være underlagt domstolfastsatte oppholds- eller kontaktrestriksjoner. For det første kan ungdommen være idømt såkalt kontaktforbud (med eller uten elektronisk kontroll) etter [straffeloven § 57](#). Dette idømmes sammen med annen straff, f.eks. ungdomsstraff. For det andre kan ungdommen, etter brudd på ungdomsstraffen, idømmes oppholds- og kontaktrestriksjoner etter [straffeloven § 52 c](#) fjerde ledd. Slike restriksjoner vil alltid være underlagt elektronisk kontroll.

Denne retningslinjen omhandler begge disse. I punkt 2 omhandles idømt kontaktforbud etter straffeloven § 57, mens oppholds- og kontaktrestriksjoner ved brudd på ungdomsstraff etter straffeloven § 52 c fjerde ledd omhandles i punkt 3. I punkt 3.2 omtales konfliktrådets ansvar og plikter forut for idømmelsen av oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll. I punkt 3.3 omhandles ansvar og plikter under gjennomføringen. I punkt 3.4 omhandles håndteringen av brudd på de domstolpålagte vilkårene, og i punkt 3.6 behandlingen av personopplysninger knyttet til den elektroniske kontrollen.

I tillegg til kontaktforbud etter straffeloven og opphold- og kontaktrestriksjoner etter konfliktrådsloven, kan ungdommen være underlagt besøksforbud etter [straffeprosessloven § 222 a](#) og eventuelt [kapittel 17 d](#) (om elektronisk kontroll). Slike restriksjoner kan ilegges på ethvert tidspunkt før og under gjennomføringen av ungdomsstraff, og ilegges av påtalemyndigheten. Disse sakene må håndteres tilsvarende som sakene om kontaktforbud etter [straffeloven § 57](#), se punkt 2 nedenfor.

2 Idømt kontaktforbud etter straffeloven § 57

2.1 Innledning

Kontaktforbud, eventuelt med elektronisk kontroll, etter [straffeloven § 57](#) har et annet hovedformål enn ungdomsstraffen. Kontaktforbud etter straffeloven § 57 har som formål å beskytte fornærmede og andre berørte, særlig i saker som involverer vold eller seksuallovbrudd, mot alle former for uønsket oppmerksomhet fra gjerningspersonen,¹ mens ungdomsstraffen har oppfølging av ungdommen og forebygging av ny kriminalitet som hovedformål.

2.2 Pådømmelse og iverksetting

Kontaktforbud etter [straffeloven § 57](#) er straff², og idømmes av retten, som regel i kombinasjon med annen straff (f.eks. fengsel eller ungdomsstraff). Dersom en ungdom idømmes kontaktforbud, eventuelt med elektronisk kontroll, etter straffeloven § 57, vil dette kunne iverksettes når dommen er rettskraftig – altså før oppstart av ungdomsstraffen. Varigheten på kontaktforbudet er også uavhengig av ungdomsstraffen, og kan være kortere eller lengre enn ungdomsstraffen.

2.3 Forholdet til ungdomsplanen

Kontaktforbudet vil ikke utgjøre en del av ungdomsstraffen, men komme i tillegg til den. Se nærmere om forholdet mellom kontaktforbud etter [straffeloven § 57](#) og oppholds- og kontaktrestriksjoner etter konfliktrådsloven i [Retningslinje – Ungdomsplan og oppfølgingsteam](#).

¹ Se [Prop. 139 L \(2022–2023\) punkt 13.2.5.2](#) side 136 og [Ot.prp. nr. 90 \(2003–2004\) punkt 24.4.3](#) side 323.

² Se [straffeloven § 29](#) første ledd bokstav f.

2.4 Gjennomføringen – ansvarsfordelingen mellom påtalemyndigheten og konfliktrådet

Det er påtalemyndigheten som er ansvarlig for gjennomføringen og kontrollen med kontaktforbudet og eventuell elektronisk kontroll. Konfliktrådet følger opp ungdomsstraffen på vanlig måte. Dersom kontaktforbudet etter straffeloven og oppholds- og kontaktrestriksjoner etter konfliktrådsloven er til dels overlappende, kan det føre til uklare grenselinjer i praksis. Som nevnt er det viktig med tett dialog mellom konfliktrådet og påtalemyndigheten i disse kombinasjonstilfellene. Det er særlig viktig med en avklaring av hvilken etat som følger opp hvilke brudd. Dette må avklares i hver enkelt sak.

2.5 Håndtering av brudd

Det klare utgangspunktet er at konfliktrådet følger opp brudd på ungdomsstraffen, herunder brudd på eventuelle oppholds- og kontaktrestriksjoner som inngår i ungdomsstraffen, mens påtalemyndigheten følger opp brudd på kontaktforbud etter straffeloven. I de fleste tilfeller antas det at dette vil være uproblematisk. I noen tilfeller kan som nevnt en eventuell overlapp føre til uklarheter. Det kan for eksempel oppstå uklarhet om det er konfliktrådet eller påtalemyndigheten som har ansvar for oppfølging og håndtering av en handling som innebærer brudd både på oppholds- og kontaktrestriksjon etter konfliktrådsloven og kontaktforbud etter straffeloven. Det kan for eksempel være dersom ungdommen oppsøker den hen har et kontaktforbud mot i et område hen, etter ungdomsplanen, ikke skal oppholde seg i. I slike tilfeller vil det være brudd både på kontaktforbudet, som håndteres av påtalemyndigheten, og vilkårsbrudd i ungdomsstraffen, som håndteres av konfliktrådet. I slike saker er det viktig med tett dialog mellom konfliktrådet og påtalemyndigheten. Om det er tilfeller der det er uklart om en handling er brudd på kontaktforbudet og/eller oppholds- og kontaktrestriksjoner etter konfliktrådsloven, og etaten ikke kommer til enighet, kan dette løftes til Sfk.

3 Ungdomsstraff med oppholds- og kontaktforbud med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde ledd

3.1 Innledning

Istedenfor å overføre en bruddsak til kriminalomsorgen regionale nivå med innstilling om at straffen kan omgjøres³, kan ungdomskoordinatoren overføre saken med innstilling om at ungdomsstraffen fortsetter med opphold- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll. Dette følger av [konfliktrådsloven § 31](#) tredje ledd bokstav a.

Konfliktrådet har ansvar og oppgaver forut for en slik innstilling, og under gjennomføringen av vilkårene med elektronisk kontroll. Dette er nærmere regulert i [forskrift om konfliktrådsbehandling kapittel 3A](#).

Denne delen av retningslinjen omhandler konfliktrådets ansvar og oppgaver i disse sakene. Retningslinjen suppleres av [Rutine – vilkårsbrudd](#).⁴

Kriminalomsorgens ansvar og plikter i disse sakene er nærmere regulert i [forskrift om straffegjennomføring kapittel 7A](#).

³ Se [Rutine – vilkårsbrudd](#).

⁴ Det vil om kort tid komme på plass en samarbeidsavtale mellom Sfk og KDI, samt en felles rutine for konfliktrådene og kriminalomsorgen, om gjennomføringen av ungdomsstraff med EK. Dette vil supplere denne retningslinjen. Denne retningslinjen vil bli oppdatert med lenker til disse dokumentene så snart disse er på plass.

Denne retningslinjen er blant annet basert på Justis- og beredskapsdepartementets «forarbeider» til forskrift for konfliktrådsbehandling kapittel 3A. Dette er et notat som ikke er åpent tilgjengelige, men om ønskelig, kan det bes om innsyn i notatet hos departementet.

3.2 Innledende fase – før idømmelse

3.2.1 Undersøkelser og vurderinger før innstilling sendes til kriminalomsorgen

Når vilkårene for omgjøring etter konfliktrådsloven § 31 tredje ledd er oppfylt,⁵ må konfliktrådet utrede om ungdommen er egnet for gjennomføring av ungdomsstraff med elektronisk kontroll og om forholdene for øvrig ligger til rette for slik gjennomføring. Dette følger av [forskrift om konfliktrådsbehandling § 9a](#).

Dersom konfliktrådet innstiller på omgjøring, men ikke oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll, kan dette likevel bli aktuelt etter at innstillingen er sendt til kriminalomsorgens regionkontor. I så tilfelle vil saken bli sendt tilbake til konfliktrådet for å få spørsmålet utredet.

Først må konfliktrådet vurdere **hvilke oppholds- og kontaktrestriksjoner som vil kunne være aktuelle**, og i hvilken grad de antas å hindre nye brudd og fortsatt gjennomføring av ungdomsstraffen.

Dernest må konfliktrådet undersøke **om ungdommen er egnet** til, og motivert for, å følge opp slike oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll. Elektronisk kontroll krever en del oppfølging fra ungdommens side, se [informasjonsbrosjyre til ungdommen om elektronisk kontroll](#). Samtidig vil det innebære inngrep i bevegelsesfriheten og privatlivet. Dersom ungdommen ikke er motivert for dette, vil oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll ikke være egnet for ungdommen.

For å vurdere egnetheten er det derfor viktig at ungdommen gis tilpasset og tilstrekkelig informasjon om hva elektronisk kontroll vil innebære, og hva det krever av ungdommen.⁶ Informasjonen må omfatte hvilke restriksjoner som kan være aktuelle, hvilke kontrolltiltak som vil være aktuelle og ungdommens medvirkningsplikt. Angivelsene av restriksjonene må være konkrete, og angi tidspunkter og geografisk utstrekning. Dersom det vil kunne være aktuelt å foreslå oppholdsforbud i et område, skal dette angis på et kart. Ungdommen må gis anledning til å uttale seg om hvordan dette vil påvirke for eksempel skolegang, sysselsetting, behandling, fritidsaktiviteter mv.

Ungdommen må også informeres om konsekvensene av brudd, se punkt 3.4 nedenfor.

Både hvilken informasjon som er gitt og ungdommens meninger må dokumenteres i Elements. Det kan for eksempel gjøres ved at det angis i innstillingen til kriminalomsorgen, se punkt 0.

Ettersom ungdommen allerede gjennomfører straff i samfunnet, og **boligen** er egnet til gjennomføringen av ungdomsstraff, vil boligen normalt være egnet til gjennomføring av ungdomsstraff også med elektronisk kontroll. Det kan likevel være forhold ved boligen som gjør den uegnet til slik kontroll, f.eks. at den ligger utenfor mobildekning. Det må også undersøkes om ungdommen har delt bosted, som kan ha betydning for gjennomføringen med elektronisk kontroll. At ungdommen bor på institusjon er i utgangspunktet til hinder for at hen idømmes oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll. Se punkt **Feil! Fant ikke referanse-kilden.** om hensynet til husstandsmedlemmer.

Dersom det er tekniske eller praktiske spørsmål som kriminalomsorgen kan avklare, må dette tas opp med kriminalomsorgen.⁷

⁵ Se nærmere i [Rutine – vilkårsbrudd](#).

⁶ Se [konfliktrådsloven § 22 b](#) om ungdommens rette til medvirkning.

⁷ Se [forskrift om konfliktrådsbehandling § 9 a](#) første ledd

Oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll vil også påvirke **de ungdommen bor sammen med**, enten det er i privat hjem eller institusjon. Særlig vil de blir berørt av kriminalomsorgens kontrollbesøk, som kan være både varslede og uvarslede.

Både husstandsmedlemmer, berørte barn og den institusjonen ungdommen eventuelt bor på, må informeres om hva oppholds- og kontaktrestriksjonene med elektronisk kontroll innebærer for dem. Dette gjelder likevel bare i den utstrekning de blir «berørt» av oppholds- og kontaktrestriksjonene. Dette følger av [forskrift om konfliktrådsbehandling § 9a](#) andre ledd.

Det er først og fremst oppholdspåbud, altså at ungdommen pålegges å oppholde seg hjemme f.eks. på kvelds- og nattestid, som vil ha betydning for husstandsmedlemmer, eventuelle barn og institusjonen ungdommen bor på. Oppholdsforbud, altså at ungdommen for eksempel forbyr å oppholde seg i sentrum på kvelds- og nattestid, vil ikke påvirke de ungdommen bor sammen med, med mindre dette kontrolleres med at hen er hjemme. Dersom konfliktrådet innstiller på oppholds- eller kontaktforbud, men retten (eventuelt i tillegg) beslutter oppholdspåbud, må konfliktrådet gi slik informasjon etter at dommen er avsagt.

Det er viktig å vurdere hvordan det at ungdommen må oppholde seg mer hjemme vil påvirke relasjonen mellom ungdommen og de hen bor sammen med. Særlig der ungdommens familie bor trangt og/eller det fra før er en krevende relasjon mellom ungdommen og de hen bor sammen med, vil et krav om innetid kunne føre til gnisninger mellom ungdommen og de hen bor sammen med, noe som igjen kan føre til hendelser – enten fra ungdommen mot de hen bor sammen med eller motsatt. Dette må inngå som en del av egnethetsvurderingen.

3.2.2 Innstillingen

I innstillingen som sendes til kriminalomsorgens regionale kontor, skal den vurderingen som er gjort (se punkt 3.2.1) fremgå. Dette er også viktig for notoriteten av de vurderingene som er gjort. Innstillingen skal likevel ikke være mer omfattende enn det som er nødvendig for at retten skal kunne foreta en selvstendig vurdering. De foreslåtte restriksjonene skal angis så nøyaktig som mulig, med klokkeslett og avtegning på kart – dersom det er aktuelt. Kartet, med påtegning av eventuell forbudssone, angivelse av eventuelle unntak (steder der ungdommen har behov for å oppholde seg for f.eks. å gjennomføre behandling) osv., skal vedlegges innstillingen.

3.3 Gjennomføringen – etter idømmelse

3.3.1 Pålenking og igangsetting av den elektroniske kontrollen

Pålenkingstidspunktet avtales mellom kriminalomsorgens lokale enhet og konfliktrådet så snart dommen er rettskraftig. Kriminalomsorgens lokale enhet innkaller ungdommen, vergene og ungdomskoordinatoren til pålenking. Det er ikke noe krav at vergene er til stede, men det er en fordel om også de får informasjon om hvordan utstyret virker og skal vedlikeholdes.

Det er kriminalomsorgen som har ansvaret for pålenking, montering av utstyr og for å orientere ungdommen om hvordan utstyret virker. Ungdomskoordinatoren skal imidlertid være til stede for å kunne informere om konfliktrådetts rolle og ansvar under kontrollen. Ungdomskoordinatoren skal skrive et kort referat fra pålenkingen der det framgår hvem som var til stede og hvilken informasjon ungdommen fikk. Ungdommen skal få [brosjyren om elektronisk kontroll](#). Referatet lagres på ungdommens sak.

3.3.2 Konfliktrådetts ansvar under gjennomføringen av elektronisk kontroll

Det er kriminalomsorgen som sørger for gjennomføringen av den elektroniske kontrollen, både den tekniske delen og de fysiske kontrollene. Konfliktrådet følger opp ungdomsstraffen og tiltakene i den. Det er også

konfliktrådets oppgave å håndtere brudd – både på ungdomsstraffen og på oppholds- og kontaktrestriksjonene ilagt av retten. Se nærmere om dette i punkt 3.4 nedenfor.

Når ungdommen er ilagt elektronisk kontroll, bør ungdomskoordinatoren ved behov ha jevnlig samtaler med ungdommen også utenom møtene i oppfølgingsteamet. Temaet i slike møter bør være hvordan restriksjonene og den elektroniske kontrollen påvirker ungdommen. Ved behov bør ungdomskoordinatoren også ha en samtale med de som ungdommen bor sammen med.

3.3.3 Endring av ungdomsplanen og eventuelle innskjerpingsvilkår

Når retten idømmer oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll, fortsetter i utgangspunktet ungdomsstraffen som tidligere. De domstolfastsatte vilkårene skal ikke tas inn i ungdomsplanen som en del av denne, men gjelder parallelt med ungdomsplanen og eventuelle innskjerpingsvilkår. Det bør likevel gjøres en tilføyelse til ungdomsplanen der de domstolfastsatte vilkårene gjengis, men hvor det er tydelig at dette ikke er tiltak etter [konfliktrådsloven § 25 \(eller innskjerpingsvilkår etter § 31\)](#), slik at det f.eks. ikke utløser klageadgang etter [§ 22 e](#). At ungdommen er underlagt domstolfastsatt elektronisk kontroll skal inntas på første side i ungdomsplanen, og bør være et tema i møtene i oppfølgingsteamet.

Utgangspunktet om at tiltakene i ungdomsplanen ikke skal endres, må imidlertid nyanseres der ungdomsplanen, eller eventuelle ilagte innskjerpingsvilkår etter [§ 31](#) andre ledd, også inneholder oppholds- og kontaktrestriksjoner.

Vilkårene om oppholds- og kontaktrestriksjoner idømt av retten erstatter eventuelle **tilsvarende vilkår** om oppholds- og kontaktrestriksjoner fastsatt i ungdomsplanen eller innskjerpingsvilkår. Dette gjelder i den utstrekning disse vilkårene omfatter de samme områdene eller de samme personene som de domstolfastsatte vilkårene.⁸ I slike tilfeller skal det innkalles til nytt ungdomsplanmøte for å gjøre de nødvendige endringene i ungdomsplanen, se [forskrift om konfliktrådsbehandling § 9b](#).

Dersom oppholds- og kontaktrestriksjonene fastsatt i ungdomsplanen eller i innskjerpingsvilkårene omfatter **andre områder eller personer** enn de domstolfastsatte vilkårene, må det vurderes om ungdomsplanen/de innskjerpingsvilkårene må justeres. Også i slike tilfeller må det i tilfelle innkalles til nytt ungdomsplanmøte. Ungdomsplanen endres i den utstrekning det er nødvendig for å tilpasses de domstolfastsatte vilkårene, se [forskrift om konfliktrådsbehandling § 9b](#).

I vurderingen av om ungdomsplanen/innskjerpingsvilkårene skal endres, og hvordan de eventuelt skal endres, må det først og fremst tas utgangspunkt i dommen. Om retten for eksempel har vurdert omfanget av restriksjonene som allerede lå i ungdomsplanen/de innskjerpingsvilkårene, og kommet til at *oppholds- og kontaktrestriksjonene skal ha et mindre omfang*, må ungdomsplanen/de innskjerpingsvilkårene justeres i tråd med dommen. Dette vil for eksempel være tilfelle der dommen setter en innetid til kl. 23 til kl. 6, mens innetiden i ungdomsplanen eller de innskjerpingsvilkårene var satt til kl. 22 til kl. 7, eller der det i dommen er fastsatt et mindre geografisk forbudsområde enn i ungdomsplanen.

Dersom ungdomsplanen/de innskjerpingsvilkårene omfatter *helt andre restriksjoner* enn de retten har vurdert, for eksempel at dommen har fastsatt oppholdspåbud med innetid, mens innskjerpingsvilkår omfatter et vilkår om ikke å kontakte spesielle personer, må det gjøres en konkret vurdering av om oppholds- og kontaktrestriksjonene i ungdomsplanen/innskjerpingsvilkårene skal opprettholdes.

⁸ Se [Prop. 139 L \(2022–2023\) punkt 21.2.2](#) side 203.

De samlede oppholds- og kontaktrestriksjonene må være nødvendige og forholdsmessige.⁹ Se nærmere om forholdsmessighetsvurderingen ved oppholds- og kontaktrestriksjoner i ungdomsplanen i [Retningslinje – Ungdomsplan og oppfølgingsteam](#).

3.3.4 Tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmer

Handlinger som ellers ville utløst alarmer, herunder opphold innenfor en forbudssone eller utenfor en påbudssone, kan skje etter tillatelse fra konfliktrådet. Dette innebærer at ungdommen må søke konfliktrådet om slik tillatelse. Det er ikke klagerett på en slik avgjørelse, jf. [forskrift om konfliktrådsbehandling § 10](#) og [konfliktrådsloven § 22 e](#).

Det skal være en viss terskel for å gi tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmer, og det skal kun gis dersom «viktige grunner tilsier det», se forskrift om [konfliktrådsbehandling § 9c](#). En viktig grunn kan f.eks. være dersom ungdommen en enkelt gang har behov for å møte til behandling innenfor en forbudssone. I et slikt tilfelle må behovet for behandlingen vurderes opp mot begrunnelsen for forbudet. Det må også vurderes om behovet for behandlingen kan dekkes på annen måte. Tillatelsen skal gis for et bestemt formål og for et avgrenset tidsrom.

Dersom det er behov for gjentatte eller vedvarende unntak fra restriksjonene, må dette eventuelt gjøres via en begjæring om lemping av vilkårene etter [straffeloven § 52 c](#) femte ledd. En slik begjæring fremmes av kriminalomsorgen, og konfliktrådet må eventuelt ta kontakt med kriminalomsorgens regionale kontor om dette, se punkt 3.5 nedenfor. Ungdommen og dennes verge har også selv anledning til å prøve de domstolfastsatte vilkårene for retten på nytt hver tredje måned.¹⁰

Dersom tillatelse gis, skal dette gis skriftlig, og tillatelsen skal journalføres i Elements. I tillatelsen skal det klart framgå hvilket formål og tidsperiode tillatelsen gis for. Konfliktrådet skal informere kriminalomsorgen om hvilken tillatelse som er gitt i god tid.

Kriminalomsorgen er gitt myndighet til å tillate handlinger som ellers ville utløst alarmer i akutte tilfeller, for eksempel på kveld, natt og helligdager, se [forskrift om straffegjennomføring § 7A-3](#) syvende ledd. I slike tilfeller skal konfliktrådet informeres om hvilke tillatelser som er gitt.

3.4 Brudd på restriksjoner ilagt av retten

Dersom kriminalomsorgen avdekker brudd, skal konfliktrådet informeres om det.

Ungdommer som er ilagt restriksjoner av retten har allerede brutt vilkår for ungdomsstraffen gjentatte ganger. Reaksjonen på brudd på domstolfastsatte vilkår bør derfor være streng. Brudd på domstolfastsatte vilkår skal derfor anses som at ungdommen «på nytt bryter kravene eller vilkår» etter [konfliktrådsloven § 31](#) tredje ledd. Ungdommen skal likevel informeres og få anledning til å gi uttrykk for sine meninger etter [konfliktrådsloven § 22 b](#).

Brudd på domstolfastsatte vilkår kan derfor ikke møtes med nytt ungdomsplanmøte, men er begrenset til at ungdomskoordinatoren skal overføre saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om at saken bringes inn for retten på nytt. Dette framgår av forskrift om [konfliktrådsbehandling § 9d](#).

Enkelte brudd kan likevel være helt bagatellmessige. For eksempel ved at ungdommen i hovedsak overholder vilkår om å oppholde seg hjemme på kvelds- og nattestid, men kommer for sent én gang, at hen en enkelt gang glemmer å lade kontrollenheten slik at den går tom for strøm en kort periode, eller at

⁹ Se [Prop. 139 L \(2022–2023\) punkt 18.1.4.7](#) side 172–173 om fastsettelse av oppholds- og kontaktrestriksjoner i ungdomsplanen.

¹⁰ Se [straffeloven § 52 c](#) femte ledd.

ungdommen – for å komme raskere frem – en enkelt gang tar en buss som går så vidt innom et forbudsområde istedenfor å ta en som går rundt. I slike tilfeller kan ungdomskoordinatoren isteden innkalle til bruddsamtale. Ordlyden er ment å signalisere at terskelen for unntak er høy. Dersom ungdommen etter en slik bruddsamtale på nytt bryter domstolfastsatte vilkår, skal ungdomskoordinatoren innstille på ny rettsbehandling.

3.5 Lemping eller opphør av restriksjoner og avslutning av elektronisk kontroll

Retten kan beslutte at domstolfastsatte restriksjoner skal lempes (endres) eller opphøre, jf. [straffeloven § 52 c](#) femte ledd. Dette kan være aktuelt dersom det ikke lenger er behov for elektronisk kontroll.¹¹ Det kan for eksempel tenkes dersom ungdommen eller den/de som ungdommen ikke skulle være i kontakt med flytter. Lemping eller opphør kan også være aktuelt dersom restriksjonene, på grunn av etterfølgende omstendigheter, fremstår som uforholdsmessige.¹² I forarbeidene fremheves det at det er viktig at ungdommen ikke må tåle mer inngripende vilkår og kontroll enn nødvendig. Dette må altså vurderes også underveis.

Dersom konfliktrådet mener det er grunnlag for at oppholds- og kontaktrestriksjonene lempes eller opphører, skal det sendes en skriftlig begrunnelse (innstilling) for dette til kriminalomsorgens regionale nivå, med kopi til den aktuelle enheten i kriminalomsorgen. Disse tilfellene håndteres tilsvarende som ved innstilling om elektronisk kontroll, se punkt 3.2 ovenfor.

Kriminalomsorgen er ansvarlig for avlenking når restriksjonsperioden er over.

3.6 Behandling av personopplysninger

3.6.1 Rettslige rammer

Adgangen til å behandle personopplysninger ved bruk av elektronisk kontroll ved ungdomsstraff, begrenses av regler om personvern. Det er flere internasjonale konvensjoner, traktater og direktiver som danner rammer for behandling av personopplysninger.¹³ Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med forslag til nye regler om behandling av personopplysninger under straffegjennomføring og varetekt. Inntil disse reglene trer i kraft, gjelder [personopplysningsloven \(2000\)](#) og [personopplysningsforskriften \(2000\)](#) ved konfliktrådernes behandling av personopplysninger.¹⁴ Det er gitt nærmere regler om taushetsplikt i [forvaltningsloven § 13](#) flg. og [konfliktrådsloven § 9](#), se [Retningslinje – Taushetsplikt og informasjonsdeling](#).

Behandlingen av personopplysninger ved elektronisk kontroll er regulert i [forskrift om konfliktrådsbehandling § 9e](#). For håndtering av personopplysninger knyttet til gjennomføringen av ungdomsstraffen for øvrig, vises det til [Sikkerhetsinstruks innen saksbehandling og personvern](#).

3.6.2 Behandlingen av personopplysninger ved elektronisk kontroll

Bestemmelsen i forskriften [§ 9e](#) regulerer behandling av personopplysninger knyttet til den elektroniske kontrollen. Dette omfatter kontrolldata fra fotlenken/basestasjonen om hvor ungdommen har vært/ikke vært

¹¹ Se [Prop. 139 L \(2022 – 2024\) punkt 32.2](#) (merknad til straffeloven § 52 c femte ledd).

¹² Samme sted.

¹³ Dette omfatter [Europarådets konvensjon om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger \(ETS nr. 108\)](#), [personvernforordningen \(forordning \(EU\) 2016/679 \(GDPR\)\)](#) og [rettshåndhevelsesdirektivet \(direktiv \(EU\) 2016/680 \(LED\)\)](#).

¹⁴ Både loven og forskriften er opphevet, men gjelder likevel fremdeles for konfliktrådene og kriminalomsorgen. Dette følger av overgangsreglene i [forskrift 15. juni 2018 nr. 877 § 1](#).

til et gitt tidspunkt, og opplysninger fra kriminalomsorgens kontrollbesøk. Det kan også omfatte opplysninger om f.eks. utløsning av alarm.

Det følger av forskriften [§ 9e](#) at konfliktrådet kan behandle personopplysninger fra den elektroniske kontrollen «i den utstrekning det er nødvendig for å behandle en sak etter §§ 9c eller 9d», se bestemmelsens første ledd. Det vil si en sak om tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmen, og en sak om behandling av brudd på vilkår ilagt av retten. Det er altså bare de opplysningene som er *nødvendig* for å behandle en slik sak som kan lagres. I dette nødvendighetskravet ligger det også at konfliktrådet skal, så langt det lar seg gjøre, skille mellom informasjon om ungdommen og informasjon om andre, herunder husstandsmedlemmer, fornærmede og andre tredjepersoner (f.eks. de ungdommen har forbud mot å kontakte).

Personopplysninger knyttet til den elektroniske kontrollen, herunder eventuell overskuddsinformasjon, skal slettes så snart som mulig og senest ett år etter at kontrollen er avsluttet, se [§ 9e](#) andre ledd, med mindre opplysningene skal arkiveres etter [arkivlova](#) eller «opplysningene er av betydning for konfliktrådets behandling av brudd- eller straffesaken». Dette innebærer at konfliktrådet minst en gang i året må gjennomgå sine saker om elektronisk kontroll for å kontrollere om det er informasjon som skal slettes.

Sletteplikten gjelder både opplysninger om ungdommen, men også eventuelle registrerte opplysninger om andre. Dette inngår i ordlyden «overskuddsinformasjon»..

Sletteplikten gjelder likevel ikke dersom opplysningene skal arkiveres etter [arkivlova](#) eller opplysningene er av betydning for konfliktrådets behandling av brudd- eller straffesaken, se [§ 9e](#) andre ledd.

4 Versjonslogg av dette dokumentet

Endringslogg		
Dato	Endring utført av	Endringsbeskrivelse
01.09.2024	Fagutviklingsavdelingen	Ny retningslinje som følge av lovendring 1. september 2024: <ul style="list-style-type: none">- Ny adgang til å kombinere ungdomsstraff med kontaktforbud etter straffeloven § 57- Endringen i straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd og forskrift om konfliktrådsbehandling kapittel 3A. Endringen innebærer at retten, ved brudd på ungdomsstraff, kan idømme oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll.